C/2024/7390

6.12.2024.

Sažetak Odluke Komisije

od 9. lipnja 2023.

o ocjenjivanju koncentracije spojivom s unutarnjim tržištem i funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u

(Predmet M.10433 – VIVENDI / LAGARDERE)

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2023) 3717)

(vjerodostojan je samo tekst na francuskom jeziku)

(C/2024/7390)

Komisija je 9. lipnja 2023. donijela odluku u predmetu o koncentraciji na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika ([1]), a posebice članka 8. stavka 2. te uredbe. Cjeloviti tekst odluke na francuskom jeziku u verziji koja nije povjerljiva može se pronaći na internetskim stranicama Glavne uprave za tržišno natjecanje na sljedećoj adresi: https://competition-cases.ec.europa.eu/search.

1. **STRANKE**

(1) U priloženoj odluci ocjenjuje se da je stjecanje cjelokupnog društva Lagardère S.A. („**Lagardère**” ili „**ciljno društvo**”, Francuska) koje bi provela grupa Vivendi S.E. (**„Vivendi”** ili „**podnositelj prijave**”, Francuska) (koji se zajedno nazivaju „**stranke**”) putem javne ponude za otkup dionica („**transakcija**”) spojivo s unutarnjim tržištem i Sporazumom o EGP-u u skladu s člankom 2. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama te člankom 57. Sporazuma o EGP-u.

(2) **Vivendi** je društvo uvršteno na burzu čije se registrirano sjedište nalazi u Francuskoj. To društvo ima isključivu kontrolu nad grupom Vivendi i posluje uglavnom u sektorima i. televizije, ii. pružanja usluga kupnje oglasnog prostora, iii. izdavanja videoigara za mobilne uređaje, iv. tiska (poglavito u okviru časopisa Gala i Voici), v. izdavaštva (u okviru grupe Editis), vi. pružanja i udomljavanja videosadržaja na internetu, vii. scenskih sadržaja i viii. prodaje ulaznica. Grupa Vivendi pod isključivom je kontrolom grupe Bolloré, koja je u vlasništvu 29,5 % dionica i ima 29,7 % glasačkih prava grupe Vivendi.

(3) **Lagardère** je društvo uvršteno na burzu čije se registrirano sjedište nalazi u Francuskoj. Riječ je o matičnom društvu grupe Lagardère, koja uglavnom posluje u sektorima i. izdavaštva (putem svojeg društva kćeri Lagardère Publishing, u okviru kojeg društvo Hachette Livre obuhvaća sve djelatnosti izdavanja knjiga), ii. maloprodaje putovanja, iii. audiovizualnih sadržaja, iv. tiska (poglavito putem časopisa Paris Match) i medija (uključujući oglašavanje), v. scenskih i zabavnih sadržaja i vi. prodaje ulaznica. Lagardère nije pod kontrolom nijednog dioničara u smislu kontrole koncentracija.

2. **TRANSAKCIJA**

(4) Europska komisija („**Komisija**”) zaprimila je 24. listopada 2022., u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 (dalje u tekstu „**Uredba o koncentracijama**”), prijavu predložene koncentracije prema kojoj društvo Vivendi (Francuska) putem javne ponude za otkup dionica namjerava steći, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe o koncentracijama, isključivu kontrolu nad cijelim poduzetnikom Lagardère (Francuska).

(5) Odlukom od 30. studenoga 2022. Komisija je zaključila da se u vezi s transakcijom javljaju ozbiljne sumnje u njezinu spojivost s unutarnjim tržištem i pokrenula je postupak u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (c) Uredbe o koncentracijama. Komisija je 22. veljače 2023. dostavila podnositelju prijave obavijest o utvrđenim činjenicama.

([1]) SL L 24 od 29.1.2004., str. 1.

(6) Podnositelj prijave dostavio je 5. i 12. travnja 2023. preuzete obveze na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe o koncentracijama kako bi otklonio probleme povezane s tržišnim natjecanjem koje je utvrdila Komisija.

3. TRŽIŠTA NA KOJA SE PRVENSTVENO ODNOSI TRANSAKCIJA

(7) Iako transakcija utječe na niz relevantnih tržišta, Komisija je izrazila zabrinutosti u vezi sa sljedećim tržištima proizvoda i zemljopisnim tržištima („**mjerodavna tržišta**”):

u vezi sa sektorom izdavaštva:

(a) primarna tržišta stjecanja prava na objavljivanje na francuskom jeziku, ovisno o tome je li djelo izvorno pisano na francuskom ili stranom jeziku te pripada li djelo općoj književnosti ili književnosti za mlade, a čije zemljopisno područje obuhvaća cijeli svijet;

(b) sekundarno tržište stjecanja prava na objavljivanje džepnih izdanja knjiga opće književnosti na francuskom jeziku, čije zemljopisno područje obuhvaća cijeli svijet;

(c) tržišta marketinških usluga za druge izdavače, prema vrsti prodavatelja, i tržište distribucijskih usluga za druge izdavače, čije zemljopisno područje tržišta odgovara francuskom govornom području Europske unije, što uključuje Francusku, Belgiju i Luksemburg; i

(d) tržišta prodaje knjiga prodavateljima, prema vrsti prodavatelja i kategoriji knjiga, čije zemljopisno područje odgovara francuskom govornom području Europske unije, što uključuje Francusku, Belgiju i Luksemburg (osim školskih knjiga, čija su tržišta nacionalnog opsega);

u vezi sa sektorom tiska:

(e) tržište čitateljstva tabloidskih časopisa u nacionalnim razmjerima, što obuhvaća čitavo državno područje Francuske.

4. OCJENA S GLEDIŠTA TRŽIŠNOG NATJECANJA

(8) Temeljitim ispitivanjem potvrđeno je da bi transakcija mogla uzrokovati određen broj horizontalnih učinaka na mjerodavnim tržištima. U sljedećim odjeljcima ovog dokumenta sažeti su glavni zaključci Komisije.

4.1. Sektor izdavaštva

(9) Prodaja knjiga obično se odvija u slijedu zvanom „lanac knjige”, u kojem tradicionalno sudjeluje više subjekata, odnosno izdavač, komercijalist, distributer i prodavatelji, prije nego što knjiga stigne do čitatelja. Komisijino ispitivanje pokazalo je da su, pored položaja stranaka na svakoj razini lanca knjige, te razne karike uglavnom neovisne i valja uzeti u obzir tu dinamiku u okviru analize tržišnog natjecanja.

4.1.1. *Zaključak o postojanju bitnog ograničavanja učinkovitog tržišnog natjecanja zbog horizontalnih nekoordiniranih učinaka na tržišta stjecanja prava na objavljivanje na svjetskoj razini*

(10) Iz ispitivanja koje je provela Komisija proizlazi da bi spojeni subjekt, koji bi među ostalim činile izdavačke kuće Hachette i Editis, imao znatan položaj na primarnim tržištima stjecanja prava na objavljivanje na francuskom jeziku djela opće književnosti i književnosti za mlade pisana izvorno na francuskom ili na stranom jeziku. Komisijina analiza pokazala je da bi nakon transakcije novi subjekt imao niz konkurentskih prednosti u odnosu na svoje konkurente koje bi ga učinile privlačnijim autorima zbog njegovih kapaciteta u području komercijalizacije i distribucije, ponude multimedijskih usluga i financijske sposobnosti. Naime, sposobnost spojenog subjekta da stječe prava prvenstva na objavljivanje najprofitabilnijih autora negativno bi utjecala na konkurentske izdavače i lišila bi ih velikog izvora prihoda. Transakcija bi ugrozila opstojnost izdavača i time dovela do smanjenja broja izdavača knjiga. Osim toga, uklanjanje važnog pokretača tržišnog natjecanja omogućilo bi novom subjektu da naruši ugovorne uvjete za autore jer na tim tržištima više ne bi postojale dostatne slične alternative.

(11) Komisijina analiza jednako je tako pokazala da bi novi subjekt imao veliku kupovnu moć na sekundarnom tržištu stjecanja prava na objavljivanje djela opće književnosti. Takva bi se kupovna moć temeljila uglavnom na sveprisutnosti njegovih zbirki džepnih izdanja i poduprle bi je njegova financijska sposobnost i privlačnost s obzirom na vertikalnu integraciju i pripadnost konglomeratu. Komisija stoga strahuje da bi nakon transakcije novi subjekt, zbog jačanja svoje tržišne moći, mogao primarnim konkurentskim izdavačima nametnuti nepovoljnije ugovorne uvjete.

4.1.2. *Zaključak o postojanju bitnog ograničavanja učinkovitog tržišnog natjecanja zbog horizontalnih učinaka na tržišta marketinških usluga za treće strane, prema vrsti prodavatelja, i na tržište distribucije knjiga za treće strane*

(12) U Komisijinoj analizi utvrđeno je da su stranke bliski konkurenti na tržištima marketinških i distribucijskih usluga za knjige te da njihovi tržišni udjeli zajedno čine više od 50 %. Ta su tržišta, među ostalim, obilježena velikim preprekama ulasku i širenju, a zbog prirode tih djelatnosti klijenti stranaka imaju ograničenu moć.

(13) Komisijina analiza pokazala je da bi spojeni subjekt nakon transakcije mogao steći vladajući položaj na tržištima marketinških i distribucijskih usluga na francuskom govornom području Europske unije. Budući da ta tržišta iziskuju znatne financijske i logističke resurse, malo je vjerojatno da bi nakon transakcije moglo doći do ulaska drugih konkurenata na ta tržišta. Iz toga proizlazi da bi spojeni subjekt nakon transakcije imao takav položaj na tržištu i tržišnu moć da njegovi malobrojni i manji konkurenti na njega ne bi mogli vršiti učinkovit konkurentski pritisak.

4.1.3. *Zaključak o postojanju bitnog ograničavanja učinkovitog tržišnog natjecanja zbog horizontalnih nekoordiniranih učinaka na tržišta prodaje knjiga, prema vrsti prodavatelja i kategoriji predmetnih knjiga*

(14) Analiza koju je provela Komisija pokazala je da bi se transakcijom spojila dva glavna subjekta na tržištu u svim većim kategorijama knjiga i da bi se time uspostavio ili ojačao vodeći položaj na svim tim tržištima. Novi subjekt imao bi najmanje dvaput veći tržišni udio od svojeg glavnog konkurenta na velikom dijelu tržištâ prodaje knjiga.

(15) Komisijino ispitivanje pokazalo je da brojni sadašnji konkurenti stranaka već imaju ograničen kapacitet za učinkovito natjecanje s novim subjektom i da bi transakcija pogoršala takvo stanje. Osim toga, ne bi postojala dostatna protuteža na strani potražnje. Stoga bi se pregovaračka moć knjižara, koje su klijenti spojenog subjekta, samo smanjivala. Knjižarama bi bilo veoma teško pregovarati kad bi se suočavale s pogoršanjem poslovnih uvjeta, a spojeni subjekt mogao bi lakše nametnuti svoje naslove i primorati knjižare da se obvežu na određene količine ili načine isticanja knjiga ako žele dodatne popuste.

(16) Stoga bi transakcija mogla dovesti do smanjenja popusta koji se odobravaju knjižarama i povećanja cijena knjiga za krajnjeg potrošača.

4.2. **Sektor tiska**

4.2.1. *Zaključak o postojanju bitnog ograničavanja učinkovitog tržišnog natjecanja zbog horizontalnih nekoordiniranih učinaka na tržište čitateljstva tabloidskog tiska*

(17) Novi subjekt imao bi velik zajednički udio na tržištu tabloidskog tiska.

(18) Naime, iz ispitivanja tržišta provedenog među čitateljima tabloidskog tiska proizlazi da konkurentski časopisi i oglašivači u tiskanim časopisima, kao što je Paris Match, posluju u konkurentskom području tabloida te da im je časopis Gala veoma blizak konkurent s obzirom na njegov prestiž u odnosu na tradicionalne tabloidske časopise, dok je časopis Voici tek blizak konkurent. Politički i opći informativni časopisi tek su daleki konkurenti, i to samo za časopis Paris Match. Ti su rezultati potvrđeni Komisijinom analizom cijena, analizom zastupljenosti u protekle tri godine i internim dokumentima stranaka u kojima su se međusobno pomno i sustavno pratili njihovi časopisi.

(19) Na tako definiranom tržištu tabloidskog tiska stranke su u protekle tri godine imale tržišni udio jednak ili veći od [50–60] %, i to na tržištu koje je osobito koncentrirano, jer su im konkurencija bile tri konkurentske grupe na tržištu tiskanih časopisa tabloidskog sadržaja.

(20) Usto, osim konkurentske bliskosti časopisa, rezultati ispitivanja pokazali su da nakon transakcije na tržištu ne bi preostalo dovoljno subjekata koji bi dostatnim konkurentskim pritiskom mogli kompenzirati konkurentski pritisak koji stranke svojim časopisima vrše jedna na drugu.

(21) Osim toga, ispitivanje tržišta koje je provela Komisija jasno je pokazalo da postoje velike prepreke ulasku na tržište tabloidskog tiska zbog velikih troškova poslovanja i trenda smanjenja distribucije.

(22) U tom je kontekstu Komisijina analiza pokazala da bi transakcija spojenom subjektu omogućila da stekne vladajući položaj i da bi dovela do nestanka velikog konkurentskog čimbenika na tržištu tabloidskih časopisa. Transakcija bi posebice mogla dovesti do učestalijih ili izraženijih povećanja prodajnih cijena časopisa, manjeg truda stranaka da poboljšaju kvalitetu sadržaja svojih časopisa ili do smanjenja uredničke raznovrsnosti tiskanih tabloidskih časopisa.

4.3. **Zaključak**

(23) U odluci je stoga zaključeno da bi transakcija bitno ograničila učinkovito tržišno natjecanje na znatnom dijelu unutarnjeg tržišta u smislu članka 2. stavka 3. Uredbe o koncentracijama.

5. **OBVEZE KOJE SU DOSTAVILE STRANKE**

5.1. **Početne obveze**

(24) Podnositelj prijave predstavio je 15. prosinca 2022. kao obvezu prodaju grupe Editis u okviru kombiniranog sustava na temelju kojeg bi grupa Vivendi distribuirala dionice grupe Editis svojim dioničarima u obliku predujma dividende u naravi i na temelju kojeg bi grupa Bolloré (dioničar koji ima udio od 29,46 % u grupi Vivendi) zatim sporazumno prodala svoj dio kapitala grupe Editis neovisnoj trećoj strani.

(25) Podnositelj prijave predložio je 14. veljače 2023. kao novu obvezu prodaju grupe Editis na sličan način. Paket koji bi se prodao referentnom dioničaru bio je pak mnogo veći od onog iz obveza dostavljenih 15. prosinca 2022. jer bi time kupac paketa, nakon uvrštenja na burzu, stekao 37,06 % dionica grupe Editis, što bi odgovaralo udjelu od 29,46 % kojem se dodaju trezorske dionice grupe Vivendi.

(26) Komisija je u svojoj obavijesti o utvrđenim činjenicama smatrala da je, u usporedbi s prodajom 100 % dionica grupe Editis odgovarajućem kupcu, predviđeni postupak uvrštenja na burzu i distribucije složeniji, da podrazumijeva rizike pri izvršenju i da dovodi do nesigurnosti i rizika u pogledu i. održivosti kontrole kupca paketa, ii. dugoročne opstojnosti i konkurentnosti grupe Editis, iii. poticaja za razvoj prodane djelatnosti, iv. kapaciteta za razvoj prodane djelatnosti i v. odnosa između prodane djelatnosti i podnositelja prijave.

(27) Osim toga, predložene obveze ne obuhvaćaju tržište tabloidskih časopisa.

(28) Komisija je stoga smatrala da se početnim obvezama ne bi mogli u potpunosti riješiti problemi povezani s tržišnim natjecanjem.

5.1. **Izmijenjene obveze**

(29) Kako bi se riješili utvrđeni problemi povezani s tržišnim natjecanjem na mjerodavnim tržištima, podnositelj prijave dostavio je 5. i 12. travnja 2023. obveze opisane u nastavku.

5.1.1. *Prodaja grupe Editis*

(30) Izmijenjene obveze obuhvaćaju prodaju 100 % dionica grupe Editis odgovarajućem kupcu.

(31) Usto, podnositelj prijave obvezuje se da neće provesti transakciju prije nego što sklopi ugovor o prodaji grupe Editis i prije nego što Komisija odobri kupca i kupoprodajne uvjete.

(32) Podnositelj prijave isto se tako obvezuje na to da se neće aktivno obratiti i. drugim izdavačima čije knjige komercijalizira i/ili distribuira Editis u razdoblju od tri godine nakon što kupac stekne grupu Editis, ii. autorima koji su ugovorno povezani s grupom Editis ugovorom o objavljivanju u razdoblju od tri godine nakon što kupac stekne grupu Editis i iii. voditeljima izdavačkih kuća ili uredničkih odbora grupe Editis.

(33) Podnositelj prijave također će poduzeti sve potrebne mjere kako zaposlenici grupe Editis ne bi mogli iskoristiti nikakve povjerljive informacije o grupi Editis u korist društva Hachette Livre.

(34) Na kraju, podnositelj prijave obvezuje se da će prodati grupu Editis kupcu koji je neovisan o strankama, koji ima financijsku sposobnost i poticaj za razvoj poslovanja, koji neće dovesti do problema povezanih s tržišnim natjecanjem ni do rizika pri izvršenju *prima facie* i koji ima dostatno iskustvo u sektoru izdavaštva ili u medijskom sektoru.

5.1.2. *Prodaja časopisa Gala*

(35) Izmijenjene obveze obuhvaćaju i prodaju časopisa Gala, koji izdaje društvo Prisma Media, društvo kći u 100 %-tnom vlasništvu grupe Vivendi.

(36) Imovina za prodaju obuhvaća materijalne zalihe časopisa i papira časopisa Gala, prava intelektualnog vlasništva povezana s iskorištavanjem časopisa Gala, informatičke i digitalne alate, društvene mreže, datoteke s aktivnim klijentima i pretplatnicima na besplatne biltene, 56 članova osoblja u ekvivalentu punog radnog vremena zaposlenih kao novinari ili redakcijsko osoblje i 65,6 članova osoblja u ekvivalentu punog radnog vremena koji obavljaju pomoćne funkcije.

(37) Imovina za prodaju obuhvaća i ugovore o pružanju usluga sklopljene isključivo za časopis Gala. Ugovori koji se dijele s drugim časopisima grupe Vivendi podlijegat će privremenim sporazumima o uslugama u trajanju od 12 mjeseci.

(38) U obvezama se isto tako predviđaju privremeni sporazumi o uslugama u trajanju od 12 mjeseci za i. prostore u kojima se nalazi osoblje povezano s poslovanjem časopisa Gala, ii. uredsku i informatičku opremu povezanu s poslovanjem časopisa Gala i privremeni sporazumi o uslugama u trajanju od 18 mjeseci za pružanje operativnih usluga, a posebice privremeno stavljanje na raspolaganje tehnološkog okruženja, pozadinskog ureda i upravljačkih alata.

(39) Podnositelj prijave obvezuje se da neće provesti transakciju prije nego što podnositelj prijave ili ovlašteni zastupnik zadužen za prodaju sklopi ugovor o prodaji časopisa Gala i prije nego što Komisija odobri kupca i kupoprodajne uvjete.

(40) Na kraju, podnositelj prijave obvezuje se da će prodati časopis Gala kupcu koji je neovisan o strankama, koji ima financijsku sposobnost i poticaj za razvoj poslovanja, koji neće dovesti do problema povezanih s tržišnim natjecanjem ni do rizika pri izvršenju *prima facie*, koji ima dostatno iskustvo u sektoru tiskanih i digitalnih medija ili tiskanih medija i koji je u velikoj mjeri svjestan posebnosti francuskog tržišta i svoje sposobnosti za poslovanje na tom tržištu.

5.1.3. *Ocjena dostavljenih obveza*

(41) Komisija je 5. i 13. travnja 2023. pokrenula dva savjetovanja sa subjektima na mjerodavnim tržištima koja obuhvaćaju obveze povezane s prodajom grupe Editis i prodajom časopisa Gala.

(42) Rezultati ispitivanja tržišta bili su općenito pozitivni u vezi s opsegom, održivošću, konkurentnošću i privlačnošću obveza povezanih s tržištem izdavaštva i tabloidskog tiska. Na temelju tih savjetovanja i Komisijine analize konačnih obveza Komisija smatra da su predložene obveze dostatne i učinkovite za otklanjanje problema koje bi transakcija uzrokovala na mjerodavnim tržištima.

(43) Komisija naročito smatra da su prodajom 100 % dionica grupe Editis riješeni problemi rizika i nesigurnosti u pogledu načina prodaje putem uvrštenja na burzu i distribucije. Komisija navodi da se prodajom grupe Editis sprečavaju gotovo sva preklapanja između djelatnosti stranaka u sektoru izdavaštva i da će se time na održiv i konkurentan način, bez rizika pri provedbi, omogućiti odgovor na konkurentski pritisak koji je vršio Editis prije transakcije.

(44) Osim toga, Komisija smatra da je zahvaljujući prodaji časopisa Gala opseg konačnih obveza na tržištu tabloidskog tiska dovoljan kako bi se otklonila opasnost da će transakcija bitno ograničiti učinkovito tržišno natjecanje na tržištu čitateljstva tiskanih tabloidskih časopisa. Komisija smatra i da konačne obveze obuhvaćaju svu materijalnu i nematerijalnu opremu, osoblje i ugovore koji su potrebni za osiguranje konkurentnosti i održivosti časopisa Gala te da ne predstavljaju rizike pri provedbi.

(45) Komisija je stoga u svojoj odluci zaključila da, na temelju obveza koje je predložio podnositelj prijave, prijavljena koncentracija neće ograničiti učinkovito tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima.

6. **ZAKLJUČAK**

(46) S obzirom na navedeno Komisija je zaključila da predložena koncentracija, pod uvjetom da se u potpunosti poštuju obveze koje su preuzele stranke, neće bitno ograničiti učinkovito tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu ni na njegovu znatnom dijelu.

(47) Stoga bi se transakcija trebala ocijeniti spojivom s unutarnjim tržištem i funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u u skladu s člankom 2. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 2. Uredbe o koncentracijama te člankom 57. Sporazuma o EGP-u, prema uvjetima i obvezama kojima se osigurava da će predmetni poduzetnici poštovati obveze koje su preuzeli prema Komisiji.